

under Afstemning, om Lovforslaget maatte nyde Fremme, hvilket vedtoges med 50 Stemmer imod 15.

Det næste Lovforslag, om hvis Fremme der var Spørgsmaal, var det af Rigsdagsmanden for Aalborg Amts 1ste Valgfreds (Hass) indbragte Forslag til Lov om Frihed for Udvøvelse af Lægekunsten.

Hass: Naar jeg fordrister mig til at indbringe et Lovudkast som det foreliggende for det ærede Thing, ville vist Mange formode, at min personlige Stilling i Særdeleshed kan have bidraget dertil. Jeg har, som bekendt, været anklaget to Gange for Dvaksalverie, meest fordi jeg troer at have cureret Folk, navnlig dem, der ikke kunde cureres paa Sygestuen af 4 a 5 Læger, men det er dog ikke navnlig dette, men det er det meningsløse Begreb, jeg har fundet anvendt i vor Tid, udgaaende fra Forordningen af 5te Septbr. 1794, der har bestemt mig dertil. Forordningen af 5te Sept. 1794 gaaer ud fra det rette Begreb, Dvaksalverie, og nævner ene og alene Dvaksalverie, men længere hen er indført et andet Begreb og et andet Udtryk, det nemlig, som kaldes „uberettiget Lægepraxis“. Derefter har man søgt at fremstille Lægekunsten eller Lægevidenskabten lige for Exempel med en Urtekræmmer eller Spekhøkerhandel, og fastsat Mulktter for dem, der gjøre Indgreb heri, idet man har anvendt de Bestemmelser, der angaae det egentlige Dvaksalverie, paa dem, der gjøre Indgreb i Lægernes Næringsvei. Jeg maa imidlertid bede Enhver betænke vel, at disse Begreber ere himmelydt forskjellige fra hinanden, og jeg skal tillade mig, da maatte denne Forordning af 5te Septbr. 1794 er ubekendt for en stor Deel af Thingets Medlemmer, at anføre det Vigtigste af den, det, som egentlig angaaer Dvaksalverie, i hvilken Henseende jeg intet Synderligt har at indvende, hvorimod jeg er aldeles mod den Mening, som senere er bleven lagt deri. Som Grund til denne Forordning anføres der, at „da der paa endeel Steder i Danmark findes mange Dvaksalvere, hvilke, uagtet de ere aldeles ukundige i Lægekunsten, paatage sig at helbrede Sygdomme iblandt Almuen; hvoraf Følgen er denne: at de, der ere saa eenfoldige, at søge Hjælp hos disse vankundige Personer,

ikke sjældent blive ulykkelige Offere for deres Godtroenhed (Hør!) ved aldeles at tabe deres Sundhed og Førlighed for deres Livstid (Hør! Hør!); saa bliver ikke alene Almuen herved advaret og formænet, at vogte sig for at betroe deres Helbred til slige uvidende Menneffers skadelige Behandling (Hør! Hør!) i Sygdomstilfælde, og derimod benytte sig af de Foranstaltninger, som ere søiede og anviste til Hjælp og Redning; men det er endog fundet fornødent, ved alvorlige Straffe at affrække saadanne Dvaksalvere, der give sig Navn af kloge Mænd (Hør! Hør!) eller kloge Qvinder fra at misbruge deres ulykkelige Medborgeres Tillid (Hør! Hør!) til at ødelægge deres Helbred.“ Herimod har jeg Intet at erindre, og jeg kan af mit fulde Hjerte bifalde det, men jeg vil dog bemærke, at, naar jeg skulde gjøre en Anmærkning til denne Forordning, vilde den omtrent lyde som saa: Da der gives mange Dvaksalvere — og de fandtes ikke blot dengang, men de findes ogsaa nu — som, uagtet de i en lang Tid have havt Folk under Cuur, dog ikke kunne helbrede dem, men som dog ikke blive straffede, fordi Ingen anklager dem, saa vil jeg have Almuen i Særdeleshed advaret for at betroe sig til Saadanne, som ikke have bevistliggjort, at de kunne helbrede nogensomhelst Sygdom, og jeg vil endog have, at der, naar Folk ere blevne udfrevne som uhelbredelige, efter at de have henligget Aar lange paa offentlige Sygestuer, eller forgæves have været tagne under Behandling af de offentlige Læger, at der da, siger jeg, skal være Frihed for Almuen, ligesom for ethvert andet Menneffe, til at maatte betroe sig til Saadanne, om hvem de have hørt, at de vare istand til at helbrede den Slags Sygdomme, hvoraf de lide.

Det hedder fremdeles i Forordningens § 5: „Dersom nogen Dvaksalver findes at tage Syge under Cuur, og saaledes at udsætte disse for Fare, da skal han straffes 1ste Gang med 20 Rdlrs. Bøder til Sognets fattigtasse, eller, i Mangel af Formue, hensesattes i Fængsel paa Vand og Brød i 8 Dage. Forseer han sig herimod 2den Gang, da straffes han med at hensesattes til 6 Maaneders